

Hodnocení diplomové práce

Srovnání metod a forem práce v hodinách matematiky na málotřídních školách a běžné základní škole

Xenie Vodičková

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

V dnešní době, kdy se existence škol v menších obcích stala i významnou ekonomickou a politickou otázkou, je téma zpracované diplomantkou velmi aktuální. Problematika málotřídních škol je zde řešena z pohledu nabývání kompetencí žáků, které je ovlivňováno užívanými metodami a formami práce.

Předložená práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části podává autorka základní přehled pojmů, se kterými operuje v dalších kapitolách. Všímá si samotných pojmů organizační forma a vyučovací metoda, provádí klasifikaci forem a metod z různých hledisek tak, jak je užívají různí autoři. Bližší jsou popsány metody a formy vhodné pro práci se žáky 1. stupně. Navazuje část věnovaná učebním pomůckám a didaktické technice ve vyučování na 1. stupni. V teoretické části prokázala autorka schopnost pracovat s odbornou literaturou, kapitola je přehledná, má logickou strukturu a vhodně jsou zařazovány citace.

Vlastním přínosem autorky ke zkoumané problematice je výzkum popsáný ve druhé části práce. Autorka formuluje cíle projektu a stanovuje hypotézy, které byly ověřovány výzkumem na sedmi málotřídních a sedmi plně organizovaných školách. Týkají se počtu hodin matematiky, míry samostatné práce žáků a užívání didaktické techniky. Je popsán výzkumný vzorek, uvedeny metody a organizace výzkumu. Základní výzkumnou metodou bylo dotazníkové šetření, které bylo provedeno v průběhu rozhovoru s vyučujícími třetích ročníků. Skutečnost, že diplomantka nebyla osobně přítomna ve vyučovacích hodinách, ovlivňuje závěry výzkumu, protože všechny výpovědi učitelů nelze považovat za dostatečně věrohodné. Diplomantka si je této skutečnosti vědoma (s. 45) a zohlednila ji i při formulaci závěrů.

Dotazník obsahuje 13 otázek, které se vztahují k organizaci žáků a činnosti ve třídě, materiálního vybavení, podílu samostatné práce žáků, aktivizujících metod a forem práce, ale i individuálního přístupu k žákům. Výsledky jsou u každé otázky zpracovány graficky a formulovány slovně. Na základě provedeného šetření autorka dospěla k závěru, že na málotřídních školách pracují žáci více samostatně než ve školách plně organizovaných a více rovněž využívají v hodinách matematiky didaktickou techniku. Hypotéza o vyšším počtu disponibilních hodin matematiky nebyla potvrzena.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. K následujícím připomínkám a otázkám by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

- I když autorka uvádí, že různí autoři třídí metody a formy podle různých kritérií, bylo by vhodné v dalším textu volit jednotné třídění, popř. by mohlo být uvedeno, podle kterého autora jsou metody a formy členěny (např. diskuze je zařazena v 3.2.1.2 mezi metody dialogické jako součást metod slovních, ale v tabulce na s. 23 mezi slovními metodami není).
- s. 27 – Sjednotit psaní „diskuze“ a „diskuse“.
- s. 51 a dále – Nepovažují za vhodné při malém rozsahu souboru uvádět výsledky s přesností na dvě desetinná místa.
- s. 64 – Jak bylo prováděno bodování? Jak byly získány hodnoty v tabulce?

s. 71 – U slovní úlohy není vhodné mluvit v tomto smyslu o výpočtu, ale o řešení.

Práce je psána čtivou formou, text je přehledný a srozumitelný. Odpovídající je i jazyková úroveň, text obsahuje minimum překlepů (s. 43 – jejíž místo její, s. 45 výuku místo výuky, interpunkce na s. 20, 65). Značná pozornost byla věnována grafické podobě práce. Text je vhodně doplněn fotografiemi, které zachycují prostředí škol ve výzkumném vzorku.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Její úroveň svědčí o tom, že diplomantka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Doporučuji ji uznat jako diplomovou a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
vedoucí práce

V Plzni dne 31. července 2012